

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojne izdanje stane: za en mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za ves leto . . . 12.— „ „ „ 18.—
Naročnine se plačevati naprej na naročbu brez priložene naročilnice se uprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 vč., izven Trsta po 4 vč.

EDINOST

Oglašati se računa po tarifu v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje proster, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do madi oglašati itd. se računajo po pogodbi.
Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulice Molino picole št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati loco Trst. Odprište reklame se se preste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč.“

Vabilo na javni shod,

ki ga priredi politično društvo „Edinost“ prihodnjo nedeljo

na Proseku

z nastopnim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika;
2. O tržaški zemljiški knjigi;
3. Razgovor o političnem položaju;
4. Eventualni predlogi.

Shod se bode vršil v gostilni g. Marina Lukše in se prične po blagoslovu.

Ustava: vir narodnim prepirom v Avstriji.

V.

Vezni jezik.

(Zaključek tega članka.)

Pisec je torej razjasnil po svoje potrebo, da se §. 19. drž. temeljnih zakonov poda konkretnje oblika, sosebno v tem zmislu, da se obrta obseže, v katerem je ta ali oni v „deželi navaden jezik“; in je povedal, da mora priti do tega, da državne oblasti postanejo bolj „narodne“, in je slednjič povdaril svoje prepričanje, da treba potem določiti jeden jezik, ki bode vezni jezik oblastim po raznih pokrajinah.

Potem razvija svoje misli dalje in očita Nemcem, da niso umeli izkoristiti ugodnega stališča takrat, ko so v resnici imeli nadvladje v svojih rokah. Da so Nemci postopali takrat nekoliko pametneje in da so na dobrohoten način skušali dokazati nemškemu narodu, da po določenju nemškega jezika kakor veznega jezika med oblastmi se neče dati nikak prednost nemški narodnosti, ampak da se hoče ustreči le državni potrebi, tedaj bi bili nemški narodi umeli to potrebo. Tej državni potrebi bi bilo ustrezno, na drugi strani pa bi bili v resnici prišli do pravne jednakosti vseh narodnosti. Nemcem bi bi bila odvzeta možnost, da bi iz dejstva, da obstoji nemški vezni jezik, izva-

jali kriv zaključek, kakor da je država le njih domena, a druge narodnosti da naj tečejo le tako poleg. Nemški narodnosti ne bi se vznemirjale po fikciji nemškonarodne Avstrije in nikdar ne bi bilo prišlo do takega sovraštva proti Nemcem.

Nemci bi bili takrat — tako razvija pisec nadalje svoje misli — lahko odkazali precej širok delokrog veznemu jeziku. Razvoj narodnosti bi sicer donesel tako, da bi nemške narodnosti skušale kolikor le možno poslov potisniti v čisto nar. upravo, ali borba ne bi bila zadobila nikdar toli odurnega značaja, kakoršnjega imajo sedanji narodnostni boji. Ta boj ne bi bil boj naroda proti narodu. Splošno spoznanje, da treba o narodnih zahtevah imeti vsikdar pred očmi državno potrebo, uplivalo bi blažilno na narodne zahteve. Na drugi strani pa bi ta proces dovel do sistematičnega razvoja v upravi in sicer v tem zmislu, da bi se ista polagoma uravnala po potrebi, izvirajoči iz posebne sestave Avstrije: da bi posamičnim delom dovoljevala čim večjo svobodo v gibanju — kolikor bi le dopuščalo praktično izkustvo —, a jedinstvo naj bi se ohranilo le v skupnih življenjskih vprašanjih.

Take bi vedno bolj prihajala do veljave vprašanja, ki so lastna vsemu človeštvu, in tem manje bi postajale razlike med narodi; in isti bi se polagoma združevali v vprašanjih politične svobode, socialne pravičnosti in gospodarske blaginje.

Še ni prepozno, še se lahko popolni, na kar bi se bilo meralo misliti že takrat, ko se je ustvarjala naša ustava. Pisec meni, da se nemške narodnosti nimajo ničesar bati od nemškega veznega jezika med oblastmi. To da kažejo sklenjena zadnjih 18 let sem. Da si se je v tej dobi nemški vezni jezik v resnici rabil v veliko večji meri, nego bi se rabil v organizaciji, kakoršnja si misli on, so se vendar nemške narodnosti razvijale najvpešneje.

Potem se pisec postavlja po robu krivemu menenju, da je v odnošjih med narodnostmi isto

razmerje kakor v odnošjih med državami. Te da ni res. Med državami ni takih ustanov, ki bi zagotavljale pravice na obeh straneh, vsled česar morajo biti države vedno pripravljene, da morejo braniti svoja prava se silo. Drugače je med narodnostmi jedne in iste države. Tu morajo državne ustanove braniti posamične narodnosti. Le meje teh pravic bi trebalo še le določiti. In naj je narodnost večja ali manjša, vedno jej mora biti na razpolago varstvo države.

Po daljši polemiki proti zahtevam Čehov — katerim očita, da mislijo na poslovanjenje Nemcev — zaključuje pisec, da le jasno očitlanje pravic je prvi pogoj za varstvo vsem narodnostim in tako bode uglašena pot do ozdravljenja odnošajev v tem zmislu, da državna organizacija daje jamstvo vsaki narodnosti, da se mora razvijati svobodno in samostojno na lastnih tleh.

Preti koncu tega članka je pisec precej oster v polemiki proti Čehom. Vidi se mu, kako rad bi vzbudil domnevanje, da je na Češkem danes nemška posest ona, ki je v nevarnosti. Ali nič mu ne pomaga: vsa njegova izvajanja prihajajo vendarle in vedno do obsodbe postopanja Nemcev od prvega začetka ustavne dobe pa do danes. Ali meni res pisec, da so Nemci, ali prav za prav — da govorimo konkretnje — nemški liberalci (ker le-ti so imeli moč in oblast v svojih rokah) res le v „zmoti“, v slabem umevanju svojega stališča, storili greh in niso dali določne oblike zakonom o ravnopravnosti? Tega ne more misliti! Nemški liberalizem, ki je identičen z židovskim kapitalizmom, je postopal proračunjeno, ter je določil še v naprej, da nikdar ne privoli narodnostim, kar je le tako na splošno obseženo v § 19 državnih temeljnih zakonov. Pisec pravi sam, da je nemškonacionalna Avstrija le fikcija, torej stvar, katere ni možno doseči. Ali ni torej zločinac na državi oni, ki je le fikcijam na ljubo, a vedoma dovel do toli groznih bojev? Krivo je torej, ako se pisec sedaj zgraža na zahtevah Čehov, ko je vendar notoriška resnica, da avstrijski Nemci se lahko uda-

PODLISTEK

Ob Leskovčku.

Spisal Janke Kessler.

Kmalu pa je mrak razprostrl svoja krila nad jesensko naravo...

Tedaj je stopil nekdo počasi in previdno v sobico, kjer je ležala Lojza na mrtvaškem odru. Bled mu je bil obraz, nič manj bled, nego mrtvec na odru. In ko je dvignil rožmarinevo vejico, hoté pokropiti mrtvo devo, stresla se mu je roka. Ta pogled ga je pretresel. Pekleknil je in goreče molil za blagor mrtve prijateljice.

Na belem odru brez cvetnih vencev in duhtečega nakitja je ležala Lojza, le kita iz zelenja je dičila njeno deviško telo. Njeni resni obraz in dolgi lasje, padajoči z odra do tal, so delali neizbrisljivo ginljiv utis.

Zanjo ni imelo življenje veselja in slasti, narava ne cvetja in rasa... Kako ubog je res marsikdo!

Dolgo je klečal Hlebčev ob odru; in ko se je poslovil od nje, vzemši si zeleno vejico iz venca za spomin, otrli si je z robcem vročo solzo, ki mu je privrela v oko.

Ko je odšel, začelo se je ugibanje in obrekovanje, kakor nam opisuje ta narodni greh slo-

venskega ljudstva vrli slovenski pesnik Krilan v svoji izborni „Ljubici“, kadar čujejo pri mrliču.

Tisti večer je čepela stara, siva ženica v zapetku pri Hlebčevih. Bilo je pozno in vse je že spalo, le njeno srce ni bilo mirno, ni bilo pokojno. Tiho je snela molek iznad police, poljubila križ in svetinjo ter začela prebirati jagode in moliti za sina v goriškem semenišču. Od ust si je pritrgovala, vsaki novič je hranila za sina, vse je dala, samo da bi bil „gospod“. To je bila njena jedina in najsrčnejša želja. Pa ko je dovršil šole in se je bilo treba odločiti za prihodnji stan, koliko molitve je storila v tistih dneh!

Konečno se je udal njeni želji ter šel v semenišče. Sedaj je bila spolnjena njena jedina želja; vendar miru ni imela, vedno jo je plašila misel, da je morda nesrečen, ker ga je nagovarjala, naj si izvede ta stan; in še bolj goreče je molila zanj.

„Da bi mu Bog dal zadovoljnost v poklicu“, pristavljala je svojim molitvam, skončavši rožni venec in o vsaki prošnji jej je zdrknila debela jagoda izpod njenih velih prstov in nič manj debela solza iz njenega očesa. Kolikokrat je bil že molek moker zaradi sina!...

Kar so se odprla vrata in v sobo je ustopil njen sin. Ukljub temi, ki je vladala v sobi, ga je spoznala, planila je k njemu ter ga krčevito ob-

jela. Ni mu očitala nepremišljenosti, da je zapustil semenišče. Teda njeno ihtenje je imelo toliko večji upliv na njegovo srce.

Ko se je razjokal na materinih prsih, mu je odleglo in dejal je udano: „Mati, ubogal vas bodem, nazaj pojdem in ne bodem vam delal več težav in bridkosti.“

Mati pa ga je objela še strastneje ter se razjokala znova, a te so bile selze veselja.

Še na pogrebu je bil in popoldne se je odpeljal nazaj v Gorico. Visoko pod sivimi oblaki so divje kričaje leteli žrjavi na cvetni jug... On pa se je vračal z mirnim srcem, srcem, za katero so minile skrbi posvetnosti; njegovo srce je bilo ozdravljeno, ko je jadralo, slično pticam selivkam, v svojo pravo domačijo.

Hlebčeva mati se je pomladila za celih deset let, videča, da je njen sin stanovit v svojem sklepu. Lepe mu pristojna črna suknja, kar posebno ugaja vaškim ženicam, ki vedo naštevati samo njegove najboljše lastnosti. Je že taka ljudaka navada! Celó tega mu ne jemljeje v zlo, da se rad spreha ob Leskovčku in pohaja na njeno gomilo, kadar prihaja na počitnice iz semenišča; no, pa saj je dolžan storiti to, ker prijateljstva ne more uničiti niti smrt. (Zvršetek.)

jejo žuta absolutna varnost, kolikor se dostaja njihov narodnost. Na strani Nemcev ni danes borbe za narodnost, ampak je nekaj drugega, kar je izborna oznaka dr. Herolda v razpravi o predlogih za obtožbo ministrov: to je veliki zgodovinski boj za ljudskopravnost in proti — nemškemu nadvladju! Boj, ki se mora dovesti z zmago ideje, katero propagira g. pisec sam in ki jo naznača besedami: da se uprava mora prilagoditi sestavi Avstrije v tem smislu, da posamični deli pridobijo kolikor le možno svobode v gibanju in razvoju. Proti tej ideji se bore Nemci. In kakor kažejo dogodki iz sedanjih dni, hoteli bi raje spraviti državo v skrajno nevarnost, nego da bi privolili v to, kar mora priti. Borba je sedaj med fikcijo — pripoznano kakor tako tudi od pisca brošure: „Die Verfassung als die Quelle des Nationalitätenhaders in Oesterreich“ — med fikcijo nemškonacionalne Avstrije in med življensko potrebo te države: enakopravnostjo vseh. Kolikor pa se dostaja resnične potrebe jednega veznega jezika med oblastmi, smo povedali že zadnjič, da v to potrebo privolimo radi — ali preko meje te potrebe nikdar! Nikdar ne privolimo, da bi se pod pretvezo državne potrebe uzakonil kakov privilegij! In to celo narodnosti, ki je v manjšini! Nikdar naj se Nemci ne sklicujejo na neko domnevano „posest“. To ni bila nikdar njih posest; oni so bili le upravitelji, dokler so bili nemški otroci! Sedaj pa, ko avstrijski Slovani niso več otroci, sedaj morajo upravitelji izročiti „posest“ onim, ki so dorasli.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 4. novembra 1897.

K položaju. Tišina pred viharjem. Današnja poročila so jako medla kakor da nima biti nocoj bitka, orjaški boj med večino in brezobzirno manjšino, ne hotečo več poznati nikakih ozirov. Tudi o krizi so utihli glasovi. Pa saj je bilo jasno, da so malo prevročekrvi vsi oni, ki so že podpisali penzijsko polo grofu Badeniju. Danes je še vsakake prezgledaj govoriti o odstopu grofa Badenija, jutri pa — pa kdo ve, kaj nam dozorijo nocojšnja noč. Nocoj se utegne porušiti kak ministerski stol, ali pa tudi stol kake stranke, naravnost zločinske ozirom na državo, z vsem parlamentarnim delovanjem vred. Nocoj se bode torej nadaljevala velika bitka za pogodbeni provizorij. Glede na izhod so menjenja jako različna. Pa menda tudi med obstrukcionisti samimi ni takega soglasja, kakor bi hoteli kazati. Prav gotovo je mnogokateri med njimi, ki bi bil vesel od srca, ako ne pride do skrajnega. Od strani Schönererja in Wolfa moramo pa biti pripravljeni na vse v nocojšnji seji — celo na to, da porabita pest, ko jima pridejo druga obstrukcijska sredstva.

Pripravljeni bodimo torej za jutri zjutraj na jako zanimive vesti.

Dogodki v dunajskem mestnem svetu. Dne 3. t. m. je bil v dunajskem občinskem svetu mal viharček s politično podlago. Župan dr. Lueger je odgovarjal na interpelacijo liberalnega dra. Mittlerja glede postopanja krščansko-socijalne stranke v zbornici poslancev in je zatrjal, da je povsem neresnično, da bi on kakorkoli sodeloval na zatiranju obstrukcije. Na to je dr. Lueger izrekel svoje ogorčenje na pismu nemškega profesorja Mommsena, objavljenem v „N. Fr. Presse“, v katerem pismu omenjeni profesor žali dunajsko prebivalstvo, češ, da je isto brezvarodno in nepošteno. Pri tem je vzkliknil dr. Lueger: „Roko proč od Avstrije!“ V teku seje sta se nedostojno vedla odbornika Gruber (liberalci) in Tomanek (nemški nacionalci). Župan dr. Lueger jima je odtegnil besedo in ju izključil od dveh sej; a ker se nista zmenila za opetovani poziv, naj postavita dverano, marveč sta trdovratno obstala na svojem mestu, je župan pretrgal sejo in jo zaključil pozneje s pristavkom, da ne more voditi razprave v navzočnosti dveh odbornikov, ki sta bila izključena od seje. O tem slučaju pa da hoče poročati na državno pravdnitvo. — Torej tudi v mestni zbornici dunajski je že začela veti sapa obstrukcije!

Nemška pest. Nemci so dospeli sedaj na drugi „Kulminationspunkt“. V prvo so dosegli ta vrhunec v narodnem in gospodarskem pogledu, tako, da bi lahko mirnim očesom gledali, kako se razvijajo drugi narodi. Toda oni tega nočejo v okviru svoje zakonite posesti, marveč hočejo še več, — hočejo menda enostavno izpodriniti vse

druge narodnosti od temelja njihovega obstanka in zasedati njih prostor. Z jedno besedo: Nemci se svojim nastopanjem kažjo naravnost svojo namero, podjarmiti si polagoma ves svet po lastni jim devizi: „die Welt muss deutsch werden“. In v tem namenu so dospeli na drugi vrhunec, v — sredstvih, s katerimi bi hoteli izvesti svoj načrt. Zdaj jim velja samo še „nemška pest“, katere naj bi padala na glave Slovanov, ki nočejo slišati nemških klicev po slovanski lasti.

„Česar ne premore beseda, to zmori pest!“ to je poslednji argument, katerega je nasvetoval velenemec Mommsen v svojem pismu, objavljenem v „N. Fr. Presse“.

Torej — „pest“! Na ta vrhunec Slovani ne bomo sledili nemškim profesorjem in njihovim somišljenikom, ker imamo nekoliko drugačne pojme o plemenitem tekmovanju narodov na polju civilizacije. K temu bi bilo še dostaviti, da vse fizično nasilje, katerega se hočejo poslužiti prusofili v doseg svojih ciljev, ne dovede njihove politike do željenega uspeha, kadar nastopi usodepolni trenutek, da začneta zmagovati — pravica in resnica.

Slavnost odkritja nagrobnega spomenika pokojnemu Dragotinu Martelancu.

(Dalje.)

Na veselici sti se še prečitali nastopni dve brzojavki, ki sti bili vsprejeti viharjimi živio-klici:

Ljubljana: Zadržan udeležiti se slavnosti, na kateri tržaški rojaki opplačajo dolg hvaležnosti do prezgodaj umrlega barkovljanskega voditelja-buditelja, sporočam vsem udeležnikom prisrčne pozdrave. Buči morje adrijsko, bilo si in boš slovansko!

Župan Hribar

Kotor: Spominu neustrašljivega borilca za narodna prava, gromoviti slava!

Štepihar, Fojačev.

Pod utisom izborna vspele slavnosti in teh dveh bratskih pozdravov poselo je občinstvo in se združilo v lepo svobodno zabavo. Natlačeni sti bili do zadnjega kotička toli gornja dvorana kolikor lopa na vrtu, a skoro polovica občinstva je morala oditi, ker ni mogla dobiti prostora za mizami.

V lopi na vrtu sti prepevali pevski društvi „Adrija“ in „Slavec“, v gorenji dvorani pa je pel mal zbor nepresežnih pevcev nabrežinskih in so udarali tamburaši iz Škeda.

Dolgo že nismo videli take družbe skupaj. Ume se samo ob sebi, da ni bilo brez napitnic.

V imenu slavnostnega odbora je prvi govoril gospod Makso Cotič, ki je bil intimen prijatelj pokojniku. V kratkih besedah je označil blag značaj, plemenito srce, neutrudno delavnost in brezmejno rodoljubje pokojnega Martelanca. Izrekel je zahvalo narodu, ki je na toli lep način odplačal svoj dolg prvoboritelju svojemu. Završil je nekake: Danes smo dokazali, da se pač more posrečiti nasprotnikom, da nam preprečijo posamične dele slavnosti, ali tega ne dosežejo nikdar, da bi nam izruli iz src, kar klije in plamti tam notri. Tem besedam je sledilo viharno in demonstrativno ploskanje!

Isti govornik je napil potem navzočemu prvaku tržaških Slovencev gosp. Ivanu Nabergoju, o katerem je vedno povdarjal pokojnik, da mu je učitelj, voditelj, zaščitnik in prijatelj. Gospoda Nabergoja zasluga je, da nam je vzgojil pokojnega Martelanca, čegar delovanju v Barkovljah sledi ostanejo neizbrisne. Gosp. Nabergoj nam je vzgojil moža, ki je v ognju svojega narodnega navdušenja in patriotizma gradil obrambene jezove proti valovju tujinstva in je dosegel, da v tem eksponiranem seld danes krepko cvete narodna zavest. Dela Martelanceva imajo na sebi znak trajnosti. Govornik je napil torej prijatelju in vzgojitelju pokojnega boritelja. Vse občinstvo se je dvignilo, da priredi gosp. Nabergoju navdušeno ovacijo.

Ganjen do solz se je zahvalil gosp. Ivan vitez Nabergoj na teh dokazih ljubezni.

Pojašnjeval je svoje razmerje do pokojnika in je vspodbujal navzoče, da vsikdar posnemajo vzgled onega, čegar spomin slavimo danes: vzgled rodoljubja, delavnosti in vztrajnosti. (Viharni klici: Hočemo, hočemo!)

G. posl. Ivan Goriup je v lepih besedah napil županu našega središča, naše Ljubljane, gospodu Ivanu Hribarju, ki, kakor nikdo drugi v Slovencih, objemlje v svojem srcu ves narod. To je dokazal tudi danes se svojo brzojavko. Slava

torej gospodu županu Ivanu Hribarju! Gromoviti živio-klici so pričali, da je gosp. Ivan Goriup govoril iz srca vsem.

Na to se je oglašil gosp. Alojzij Goriup, da nazdravi okoličankam, posebej pa onim, ki so nastopile danes v narodnih nošah. Na šegav način je povedal govornik, kako to upliva na oko in srce moža-rodoljuba, ako vidi, da ženstvo naše ostaja zvesto svoji krasni noši. Kar zaljubljamose v tako dekle, toda ne — je vzkliknil govornik — v tistem navadnem zmislju, ampak zato, ker vidimo pred seboj predstaviteljico naše narodne individualnosti.

Mi se svoje strani smo jako hvaležni gospodu Alojziju Goriupu, da je porabil to priliko, da se dotakne vevažnega vprašanja, inželeli bi, da naši okoličani, in tudi drugi rodoljubi, razmišljajo o tem predmetu. Mnogo ljudi je še danes — žal, tudi med razumnostvom — ki menijo, da je jezik vse, da sta narodnost in jezik pojma, ki se pokrivata popolnoma, ki torej mislijo, da v borbi za prava materinega jezika je že obseženo vse delo za obstanek narodnosti. To menenje je krivo. Jezik je pač glavni znak narodnosti ali jedini ni. Krvno pokoljenje, jezik, šege, običaji, kultura in noša, vse to skupaj sestavlja narodno individualnost. Dolžnost je torej, da si ohranimo vse te znake svoje slovenske narodnosti. To je hotel povdariti gospod Goriup in vredno bi bilo, da bi si naši okoličani izveli pouk iz njega napitnice onim našim devojkam in ženam, ki so ostale zveste svoji lepi noši. V taka dekleta smo res zaljubljeni vsi: ne kakor mladeniči ranjenici in blaženim srcem, plamtečim za kakov „idejal“, ampak kakor možje in rodoljubi. (Zvršetek pride.)

Različne vesti.

Javen shod na Proseku priredi prihodnjo nedeljo pol. društvo „Edinost“. Gospod odvetnik dr. Gustav Gregorin bode govoril o predmetu, ki posega v gospodarsko življenje naše okolice: o zanemarjeni naši zemljiški knjigi. Ako povemo, da ga morda ni kraja v Avstriji, kjer bi bile tako zamotane lastninske pravice, kakor so zanemarjene v naši okolici, povedali smo menda dovolj onemu, ki ve, kaj to pomenja za kredit kmetovalca in gospodarja, ali so ali niso urejene njega lastninske pravice v zemljiški knjigi. To je torej vprašanje, ki se tika življenskega interesa okoličanov. Zato pa je tudi v življenskem interesu okoličanov, da bi se enkrat uredila zemljiška knjiga tržaška. Uverjeni smo torej, da okoličani pridejo v velikem številu na shod na Proseku, ter da bodo poslušali vso pozornostje izvajanja o tem vprašanju in o načinih, kako bi se moralo odpraviti zlo. — Mimo tega bode tudi razgovor o sedanjem položaju političnem, ki ima na sebi vse znane akutne krize.

Odlikovanje. Cesar je podelil naslov cesarskega svetnika bivšemu predsedniku natarske zbornice in o. kr. notarju Jerneju Zupancu, povodom resignacije poslednjega na notarjat Čestitamo!

Imenovanje. Predsedništvo o. kr. dunajnega ravnateljstva za Primorsko je imenovalo računskega praktikanta Hugona Grisa računskim asistentom.

Volitve v zavarovalnico za slučaj nezgode so dozorele velik čudež. „Piccolo“ je stopil doli z visokega piedestala ponosnega preziranja in se bavi z našo malenkostjo. Kaj se je zgodilo vendar? Vrsta so se mu jale cepiti, mase delavske so jale omahovati nekam sumljivo ter zgubljati vero v zveličarje na lesnem trgu in v teh kritičnih trenutkih se bližajo volitve v zavarovalnico za slučaj nezgod. Pa je tudi pomembno to. Dasi imajo Italijani še vedno škarje in sukno v svojih rokah, da-si imajo pri roki vsa sredstva, da morajo po svoji volji „voditi“ volitve, vendar jih obhaja slutnja, da ne bode trajalo več dolgo to slavlje in pretresa jim kosti in mozeg že misel sama, da bi mogli priti časi, ko jim padeta iz rok sukno in škarje. Le taki pepelnici občutki so mogli prisiliti „Piccola“, da je jel kazati svojim, kako in kaj piše „Edinost“ o rečenih volitvah; tržaški list se nadeja, da glas iz „panslavističnega glasila“ oplaši laško ljudstvo in je dovede zopet do discipline.

Seveda „Piccolo“ ne bi bil „Piccolo“, ako bi povedal res to, kar smo rekli mi, ali boljše rečeno: da bi se ne bil malce polagal.

Govorci namreč o neki alijanci med Slovenci in socialisti. Pa zveza da se sicer ni sklenila — v tolikem obsezu, kakor je bilo namenovano, ali zveza je vendar. In tej zvezi da je jedrnat ta namen, da se postopoma po robu kompaktnost tržaskih glasov. To je golo zavijanje. Mi smo govorili jasno, da kakem kompromisu ali alijanci z socialisti ni niti govora. Mi smo vzeli par kandidatov iz Trsta v svojo listo, ne zato, ker so dotičniki socialisti, ampak zato, ker se nadajamo od njih, da bodo pošteno sodelovali na preporečenju zavarovalnice, da bode ista res služila svojemu namenu in da bode zaščitnica v prvi vrsti domačemu delavcu. Politiški oziri nas niso vodili, ker smo tega menenja, da ni smeti zanašati politike tja, kamor ista ne spada! Da nismo sklenili nikakov dogovor z socialisti, je najboljši dokaz ta, da smo vsprejeli par njih kandidatov, ne da bi bili zahtevali kake kompenzacije za to. Politiški kompromisi se ne sklepajo tako. Ne proti italijanstvu, in ne za slovanstvo hočemo delati mi v zavarovalnici, ampak za pravico.

Glasovnice, pravilno izpolnjene, se lahko oddajo tudi v „Del. podp. društvo“.

Gorjé! Gorjé! V Piranu, v italijanskem Piranu, v tombiseru v vencijsk. mest. so poškodovali spomenik Tartinijev. Da je res italijanska roka zagrešila to grdo profanacijo? Ne, to ni možno! Misel bi bila pregrozna. Nadejajmo se torej, da že najdejo kakega „Hrvat“, ki je dovršil to grozno delo. Ali tudi to je grozna misel: Hrvatje v Piranu! In da bi bili lok, kateri je zmanjkjal iz roke Tartinijeve, vsaj našli na tleh! Potem bi bili rekli lahko, da ga je odnesel veter na tla! Ali nimajo ni te tolažbe in računati morajo, da imajo v Piranu — vandale. Grozno! In kake milo mora biti gospodi pri srcu, ko jim spomin uhaja na one blažene in slavne dni, ko so klatili doli dvojezične napise in kamenali slovenske poslance — isti vandali.

Vsi vendar niso taki! O. I. sv. Ivana nam piše dne 4. t. m.: Te dni sem poslal po poštni nakaznici malo svoto v zgorajo okolico. Uradnik na pošti „Barriera“, videč, da sta poštna nakaznica in napis slovenska, napravil mi je slovenski receptis. Jako me je veselilo, ko sem videl, da se mi je izjalovil nameravani „kulturni boj“. No, čudno je bilo samo to, da je moral uradnik po slovenski receptis v drugo sobo. Ne vem, ako bi storil to, ako bi se tak slučaj prigodil pogostokrat. Poskusimo torej, da bomo videli. Saj zaradi tega ne bode na izenbi avstrijski patrijotizem, naša narodnost pa morda po malem na dobičku.

Za žensko podružnico sv. Cirila in Metoda je nabrala minole nedelje družba Tržačanov in Ljubljancev v gostilni g. Katalana v Rojanu 3 gl. 72 novč.

Za žensko podružnico sv. Cirila in Metoda je nabrala g. a. Tereza Metliković 8 kron, katere so darovali: Josipina Kranjc 1 krono, g. Eliza Gulič 1 krono, g. Katinka Zupan 1 krono, g. Janko Molovič 1 krono, g. a. Nežka Bevc 1 krono, g. Gašpar Rapotec 1 krono, g. a. Marija Andrejčič 60 stot., g. Nežka Čendar 40 stot., g. Rapotec 40 stot., g. Čerkvenik 40 stot. in g. Lulek 20 stot.

Umrl je dne 12. oktobra t. l. v Jarenini na Štajerskem g. Fran Rošker, nadučitelj v pokoju. Rajni se je porodil dne 10. avg. 1825 pri sv. Jakobu v Slov. Goricah na Štajerskem. Dolgo dobo svojega življenja je posvetil poklicu ljudskega učitelja, kateri poklic je izvrševal v pravem narodno krščanskem duhu. Bil je pravi uzor učitelja, katerega si ohrani narod v hvaležnem spominu. Bila mu lahka z-mlja!

Koroški Nemci se silno hudujejo, ker se je nastanil v Celovcu slovenski odvjetnik dr. Kraut. Jeze se posebno na slovenski časopis „Mir“ in na zmerno nemški list „Kärntner Zeitung“ ker ta dva lista nista obvestila Nemcev o pravem času o tem, da je dr. Kraut odločen slovenski narodnjak. No, koroški Nemci naj se potolažijo z zavestjo, da bode tudi na Koroškem pela poslednja struna v — narodnem pogledu, struna, ki pa ne bo odmevala povoljno v celovških „Freie Stimmen“.

Nov hrvatski list. V Medjumurju na Ogorskem prične izhajati list, ki bode vzbujal narodno zavest tamošnjih narodno zelo zapuščenih Hrvatov. Izdajal ga bode kapelan Juraj Tomac. — Listu želimo lepega uspeha.

Društvo proti prosjačenju. V Zagrebu se namerava ustanoviti društvo, kateremu bi bil namen zabranjevati prosjačenje po ulicah in javnih lokalih. Za to pa bode skrbelo društvo na drugi strani, da bodo razrešili vsakega potrebnega in jim ne bode treba prositi na svojo roko. Taka društva so zares krvava potreba za vsako mesto, pa tudi po deželi. Kajti brez ozira na to, da je revež tudi človek, se polajša človeka zlasti v mestu nekam čuden čut, ako vidi na vsaki korak veliko roko, ki se steguje za darom. Ali naj bi dal vsakemu? Kaj ostane potem tebi? Posebno nelepota je, da se zbirajo berači na cerkvenih pragih in takorekoč stavijo se svojo prikaznijo vernike na „skušnjo“ — pravega krščanstva. Čudimo se, da tržaški magistrat, ki je baje jako moder v svojih ukrepih, ni še mislil na ustanovitev takega društva, ali da bi mislili na to taki mestni odborniki, katerim je posebno na srcu javno dostojanstvo našega lepega mesta. Gospodje naj blagové skoro premišljati o stvari!

Mi zlato vse, kar se svetli. Na Dunaju je baje otvorila konkurz daleč znana židovska trdka bratov Hirsch. Ta trdka je kazala najsijajneše lice na Dunaju in povsodi, kjer je odpirala svoje konfekcionalne prodajalnice. Človek bi bil mislil, da je ta vse tako sijajno, kakor kažejo krašna izložbena okna. Za tem nakitom pa je tičal skrit — krah, kakor tiči najbrže tudi za marsikaterim drugim lepim izložbenim oknom.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju prejelo je poslednje mesece še sledeča darila: Iz Novega mesta poslali so tamošnji gg. akademiki po gosp. stud. phil. Evg. Jarcu 127 kron 44 st., kakor polovico čistega dobička veselice, katero so priredili v korist revnim visokošolcem. Slava jim! Dalje so darovali: Slavna posojilnica v Slovenski Bistrici 15 gl., slavno hramilno in posojilno društvo v Celovcu 10 gl., slavno „Gewerblicher Aushilfskasse-Verein“ v Ljubljani 10 gl.; slavna posojilnica v Marenbergu 10 gl.; slavna posojilnica v Ptuiju 20 gl.; slavni posojilnici v Gornji Radgoni in Žalecu po 5 gl. Iz Cirknega je poslal pravnik gosp. Jakob Zajec 15 gl. 80 nvč., katere so darovali: Vč. g. Janez Romec vikarj 1 gl.; g. R. Fasan, c. k. geometer 2 gl., gg. Tom. Štrukelj, trgovec in P. Jarman, gostilničar po 50 nvč. Na veselici katero je priredil gosp. Dr. Regen pri Jurmannu, se je nabralo 11 gl. 80 nvč. Iz Idrije je poslal pravnik g. France Novak 29 gl., katere so darovali: Vč. g. dekan Arko, gg. Milčinski, c. k. pristav, J. Gruđen, veleposestnik in J. Goli, trgovec po 5 gl.; gospa Karolina Lapajne, posestnica, gg. J. Vederjak, c. k. sodnik, Vinko Holšek, c. k. notar, J. Šepetavec, trgovec, po 2 gl.; g. Val. Lapajne, trgovec 1 gl. — Na Koroškem je gosp. Filip Gašparin, modroslovec, nabral in društvu poslal 17 gl., katere so darovali: Vč. g. Andrej Aplen, župnik pri sv. Jakobu in vč. g. Jakob Koflič, župnik v Lečah po 2 gl. (Pride še.)

Členi „Matice Slovenske“ v IV. okraju se opozarjajo, da čim prej poravnajo letnino za leto 1897 Poverjenik je g. Josip Katalan v Rojanu.

Poboj med dijaki Minole sobote po noči spopali so se v Gradcu slovenski in nemški dijaki ter je obležalo na mestu šest ranjencev. Rešilna družba je morala priti na pomoč ranjenim. In ta pobojso zakrivali po nazoru „Tagespošte“ zopet Slovani, seveda s tem, ker si upajo dihati nemškega Gradca božji zrak in ne ostavijo te prusofilske trdnjave meni nič tebi nič, kakor bi želeli tevtoni.

To je že skrajni dokaz nemškega pravico ljubja!

Proti podraženju vina. Dunajski gostilničarji napravljajo shode zoper podraženje vina. To je že umestno, a še umestnejše bi bilo, ako bi delalo shode vino pijoče občinstvo, ker naposled trpi pod „podraženjem“ vendar le gost, ki prihaja v krčmo.

Domača kronika. 70letni kovač Ignacij Erl, doma iz Krškega, pristojen v Trst, skočil je v noči od 3. do 4. t. m. iz tretjega nadstropja ubožne hiše na dvorišče, kjer so ga našli jutraj mrtvega. — Dne 3. t. m. zadela je kap 65letnega krčmarja Ivan Picono, gostilne „da Sebieta“ mej Igro ter je bil mrtev v malo minutah. — Na dan vseh svetnikov je ukradel pri mehaniku g. Ant. Škerlu neki Jože Vericola znesek 160 gl. ter pobegnil iz Trsta.

Iz vlaka padel Dne 2. t. m. popoldne je padel neki popotnik blizu Mariborja med najhitrejšo vožnjo iz brezovlaka, ki vozi v Dunaj v Trst. Ponesrečenec se je močno poškodoval.

Požar v gledališču. V Antverpnu je nastal požar med predstavo v gledališču „Eden-Theater“. Jedna pevka je zgorela. Mnogo ljudi je bilo v strašni gneči ranjenih.

Slab cement. V Moskvi se je pripetilo že mnogo nesreč, ker so se podirale hiše, zidane slabim cementom, kateremu je izdelovatelj primesaval prah od alabastra. Izdelovatelj je bil radi tega obsojen na 13 mesecev zapora zaradi sleparstva.

Slikarji na tlaku. Mnogo se govori o „zakopanem“ talentu ali o zauemljenem geniju itd. No, žalostna je usoda marsikatega izredno nadarjenega duha, ki se v boju za tel-sni obstanek ubija in izgublja, ker so ljudje take brezsrčni, da se malo brigajo za vzdrževanje pravih talentov, ako se to ne zлага z njihovimi materialnimi interesi. Dandanes je skoro nemogoče vzdržati se talentu, ako nima lastnih sredstev, kajti „talentirano“ je že vse človeštvo toliko, da se „za silo“ izhaja in ni treba javnosti ozirati se na genije, na katere polovičarski nadarjeni itak zro z zavistjo in zavirajo njihove uspehe, kjer le morejo. Kako se godi talentom n. pr. v Londonu, kaže sledeče poročilo. V stolnem mestu Angležke je umetnikov-slikarjev, ki nimajo toliko, da bi si kupili platna in bi si postavili ateljer. Ti reveži slikajo z barvastimi svinčniki na — tlak.

Ko so dovršili sliko, molijo proseč mal krožnik pred mimogredoče, kateri tudi niso toli brezsrčni, da bi se ne usmili siromakov. In pri tem imajo priložnost opazovati, koliko izrednih talentov mora prenašati proizvede svojega duha na — tlak, dočim se marsikateri „polovičar“ širokoperi v luksurijsnih ateljerjih.

Žrtva Röntgenovih žarkov. Röntgenovi žarki niso tako nedolžna stvar, kakor bi si kdo mislil. To je poskusil sam na sebi sloveči elektrik Edison. Nasledek njegovega eksperimentovanja z žarki je ta, da so mu isti uničili skoro ves organizem. Izpadli so mu lasje, izgubil je nohtove; oči so mu oslabele tako, da ne razloči stvari okolo sebe. Sploh je oškodovan na vsem telesu, kamor so dospeli žarki.

Čebelaraki shod sklicuje c. kr. kmetijska družba na 8. dan novembra t. l. dopoldne ob 11. uri v družbino pisarno v Ljubljani, Salendrove ulice št. 3, da se kaj ukrene proti silno razširjajoči se gnili zalegi in da se eventuelno kaj dogovori o ustanovitvi deželnega čebelarkega društva. Skrajni čas je, da se pri nas zopet kaj stori za čebelarstvo, glede katerega je naša dežela — nekdanj prva — sedaj zelo zaostala. Pričakujemo torej obilne udeležbe.

Novostrujar v denarni zadregi. Jeden najmodernejših ter najboljših pisateljev pesnikov mladonemške struje, Detlev Lillencron, se nahaja v velikih denarnih stiskah. Sestavil se je odsek, ki bode nabiral zanj podpore, a doslej se je nabralo le malo. Čudno! Ljubljencev moderne muze pa v denarni stiski! Pa še trde, da so „novostrujarji“ spekulantje na žep čitajočega občinstva! Ali pa je to občinstvo že zamenjalo svoje idejale? —

Klobase iz žensk-ga mesa. Velikansko razburjenje vlada med prebivalstvom mesta Chicago v Ameriki. Ondi je bil obdolžen neki mesar, da je zaklal svojo ženo in naredil iz njenega mesa klobase. Porota, ki je raspravljala o tej kočljivi stvari, je trajala 70 ur in še ni dokazala resnice. Mesar je v preiskovalnem zaporu in čudo: za njega se poteza ženstvo in mu pošilja v ječo raznih daril! A pravda stane mesto Chicago že 50.000 dolarjev.

Egiptovski derviši. Derviši v Egiptu imajo že veliko moč in svojo vojsko. Nedavno so napadli mesti Metameh in Berber, pomorili skoraj vse moške, odpeljali mlado ženstvo, stare ženske in otroke pa so potopili. Derviši so si mlade ženske razdelili in kalif je dobil 150 najmlajših in najlepših za svoj harem „Sl. Narod“.

Take so — „rodoljubke!“ (Kritikačici „Salonske knjižnice“ v „Slov. Listu“, v spominsko knjigo.)

O „Salonske knjižnice“ prvem zvezku so prinesli vsi važnejši leposlovni in politični listi več ali manj ugodne ocene. Kritika priznava zasluge

pisateljeve, hvale vrline in prednosti njegove Muze, omenja pa tudi hibe in nedostatke Govekarjevih „prvencov“. Saj drugače tudi biti ne more. Noben pisatelj ne nastopa svojega literarnega dela z dovršenimi spisi. Kako bi potem napredoval in se izpolnjeval? — Iz malega raste veliko, umetnik je sicer rojen kakor umetnik, a razvija se in raste telesno in duševno kakor vsaka stvar pod soncem. Objektivna kritika mora priznavati to in biti vsaj pravična in poštena napram mlademu pisatelju.

V slovensko slovstvo se je v novjših dobah uvela nepoštena metoda kritikevanja, metoda, po kateri se tržejo iz konteksta po dva, trije stavki, preobračajo in zavijajo tako, da dobe smisel, katerega jim pisatelj nikdar ni dal, katerega nimajo v zvezi z prejšnjimi ali naslednjimi odstavki ali s celo vsebino. Tako se je očitala vzorno-čistim delom Stritarjevim cela vrsta zlodejev in grdob; tako so našli na nedolžno-belem oblačilu Jurčičeve Muze nebrej peg in lis, in tako so se „uničili“ mnogi drugi.

„Rodoljubka“ v „Slov. Listu“ je sicer huda nasprotnica — in prav je, da je! — devize: Ženske v kuhinjo! — vendar si je prisvojila metodo kritikastrovanja in jo uporablja nasproti Govekarju, kateri jo je baje grozno „pohujšal“. — Revica —!

O originalni kritiki naše „Rodoljubke“ bi lahko — molčali, ker ni drugega nič, nege izrodek razvnetih možgan ženske, ki omedleva pri besedah: fantiči, dekliči, ljubezen, poljub, in kar je še več takih „nasladnih“ grdob. Vendar se nam zdi potrebno, da ožigosamo plemeniti način kritikastrovanja te plemenite kritikačice, katero tako strašno pohujšuje in ponižuje — negodna novelica.

V svoji „kritiki“ v „Sl. Listu“ citira „Rodoljubka“ iz vsega odstavka novelice „Primo loco“ str. 4. samo prva dva stavka: „Ženska je začetek, namen in konec našega življenja, vir našega uživanja! Vse drugo nam je za spremeno, spočitek“.

Ta dva stavka sama za se se lahko tolmačita in raztegata, kakor je komu drago, in „Rodoljubka“ ju nekako tako opisuje, kakor da bi pisatelj s temi besedami propagoval v Slovenceh obnove Sodome in Gomore („bitje brez srama in dostojnosti“, „prodaja se na najpodlejši način“, „velegnili (!) rek“, „sredstvo strastnemu, pohotnemu življenju“), kakor da bi bil Govekar pravi pravcati — „pornobeskó“ v naši literaturi.

A ta dva začetna stavka sta v bistveni zvezi s prihodnjimi in izražata implicitno, kar nam gosp. pisatelj v naslednjih stavkih sam pojasnjuje natančneje tako-le:

„Otrok išče in najde največjo srečo v naročju mile mamice, —“ (Pardon, gospodična ali gospa „Rodoljubka“! Iz tega stavka bi lahko razbrali — saj ste tako plemeniti! — „da je pisatelj imel mater“) — „mladenič v objemih, na ustnicah svoje ljubice, —“ (To je seveda za Vas „negraufno“! Menda ste že v srpanu, kali?) — „mož v družbi svoje zveste soproge“. (In Vi dvomite, „da ima (pisatelj) ženo, da imenuje lastno kri malo hčerkico!“) „Ljubezen do ženske, skrb za njeno čast, varnost in srečo navdušuje moštvo za boj krvavi in nekrvavi ter ga vodi do zmage ali junaške smrti.“

„Iz ljubezni do ženske, radi poželjenja po priznanju ust blage, lepe ženske so se rodile skoro vsa slavna dela človeštva, pa tudi mnoga slovita zlodejstva... Zato pa: ko odumremo ženstvu, če nas zavrže, obsodi plemenito ženstvo, — kaj nam li še ostane? — Filozofija? — Askeza? —“

Čitateljstvo mora pač uvideti, da je pisatelj pošteno in plemenito pisal v „začetku, namenu in koncu našega življenja, o ženski, o viru našega uživanja“.

Uprav nečuvno se mi zdi, da more „Rodoljubka“ polagati v te tako jasne in poštene, plemenite besede tako nizke, podle misli in namene. To je literarno nepoštenje najnižje vrste!

In ali ne trdi „Rodoljubka“ prav istega, kar g. Govekar v zgoraj navedenem odstavku, ko piše, oziroma citira: „Da, ženski smehljaj! Marsikateri znateniti mož je iz njega izerpil srečo svoje slave!“ „Blaga ženska je kompas moškega srca“ „Jeden ženski nasmehek je enak je najlepšemu solčnemu sijaju?“

*) „Rodoljubka“ naj izvoli vprašati — pa na tihem, da ne bo zopet „pohujšanja“ — kakoga klasičnega filologa, kaj pomeni *negraufno*. Primerne slovenskega izraza nism mogel najti. Op. pišeča.

Sklepam: Iz tega toli drastičnega primera naj spozna razodno slovensko občinstvo, kak o stika zlobno kritikastvo po našem leposlovju za „nemoralnostjo“, zavijajo oči in kričijo: krišajte jih, na grmade žajmi! Pisatelji sami se pač lahko na glas smejejo takim kritikam in pišejo satire, kakor bi bila n. pr. ta-le: „Take so „kritikajoče“ — „rodoljubke“!“ —rin.

Najnovejše vesti.

Dunaj 4. (Zbornica poslancev.) Podpredsednik Abrahamovič je odgovoril na vsa vprašanja tikajoča se izvršenja poslovnega reda. Predsedništvo bode tudi zanaprej izvrševalo poslovni red, kakor se mora izvrševati, ne da bi se dalo strašiti po dogodkih in grožnjah. Govornik je zaključil: Mi se ravnamo po prepričanju, da takim vršenjem poslovanja v prvi vrsti služimo blaginji splošnosti, pred vsem pa ustavi. (Živahna pohvala in ploskanje na desni. Na levi ropot.)

Potem so sledila glasovanja po imenih predlagana od leve. Po petem glasovanju se je pretrgala javna seja. V tajni seji so sklepali o tem, da li naj se obdrži tajna seja.

Dunaj 4. Danes je cesar vsprejel oba podpredsednika zbornice poslancev, viteza Abrahamoviča in dra. Kramarja. Kakor poroča komuniké, razposlan v novine, je cesar izrekel podpredsednikoma *Svojo zahvalo na mirnem in trdnem vodstvu razprav in je podrobno poizvedoval o parlamentarnem položaju*. Njeg. Velikanstvo je odpustilo oba podpredsednika najmilostljiveje.

Javni zahvali.

Podpisaneemu slavnostnemu odboru je prijetna in domoljubna dolžnost, da izreče globoko čujeno zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da se je na toli vzvišen način izvršila pomembna narodna slavnost odkritja nagrobnega spomenika pok. Dragotinu Martelancu. Pred vsem gre zahvala vsem Barkovljanom in Barkovljankam, ki so ali v korporacijah ali kakor zasebniki napeli vse svoje sile, da proslave spomin svojega nepozabnega Dragotina; potem gg. župnikoma Martelancu in Černetu; nadalje bode izrečena iskrena zahvala vsem pevskemu društvu „Slavec“ v Riemauju, ki je prihitelo sodelovati na to ganljivo slavnost ter nam je donelo iz pokrajine slovenskih trpinov tolažljivo uverjenje, da bratsko čustvovanje ni le prazna beseda; pevcem ostalih pevskih društev iz mesta in okolice in z Nabrežine; tamburašem in tamburašicam iz Škedenja, ki so dokazali svojim nastopom, da se naredna ideja razvija v lepem Škedenju v zvezi vsem naporom starih in novih nasprotnikov in slednjič vsem rodoljubom in rodoljubkam, ki so prihiteli na to slavnost toli minole sobote kolikor tudi v nedeljo, da so dokazali združeni, kako uspešno hvaležen naš narod onim, ki so mu bili dobrotniki.

Še jedenkrat: vsem slovenski pozdrav!

Za slavnostni odbor za odkritje nagrobnega spomenika pokojnemu Dragotinu Martelancu:
Mate Mandič, Fr. Godnik,
predsednik tajnik.

Solze so rosile iz naših oči minole sobote in nedelje. Bile so to solze srčne boli, a tudi srčne hvaležnosti. Bridko bolj v srcu smo se spominjali onega, katerega ni več, ki nam je bil v pones vsej rodbini; a kakor balzam blagodejno je uplivalo na užaljena srca naša tolažilo, ki so nam je dajali dragi rojaki z dokazi iskrenega sočutja, z dokazi, da so tudi oni ohranili blag spomin njemu, ki nam je bil dober sin in dober brat. To nam je bilo v tolažbo.

Nimamo besedi, da bi primerno izrazili svojo zahvalo dragim rojakom. Zato naj se blagovolé zadovoljiti priprostim, ali iz srca prihajajočim vzklikom: Bog povrni!

V Barkovljah, 1. septembra 1897.

Fran Martelanc.

oče pokojnika, v imenu vse družine.

Trgovinske brzojavke in vraci.
Budačpetta. Pšenica se jesen — — — — — Pšenica za spomlad 1898 12.13 do 12.14 Oves za spomlad — — — — —
Rž za spomlad 8.86 88. Koruza za maj-juni 1897 5.33 5.34
Pšenica nova od 78 kil. f. 13.05—13.15 od 72 kilo 13.20 13.25 od 80 kil. f. 13.30—13.35, od 91. kil. f. 13.35 13.40, od 99 kil. for. — — — — —
prosa 6.15 6.45

Pšenica: srednje ponudbo, povpraševanje bolje.
Prodaja 35000 mt. st. trg miren. Vreme: mrzlo.
Praga. Nekačnik ali sladoz. for. 11.60 11.65. Za notranji trgoviš: Centrifugal f. 36.50 Concase f. 37.—
Cetvorni f. 37.75 v glavah f. 38.25 — — —
Havra. Kava za leto 1900 av. 37.75 nov. 37.—
za mare 37.75
Hambura. Santos good average za december 30.—
za mare 30.50 za maj 30.75 za september 31.75 mirmo.

Dunajska borza 4. novembra 1897	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	102.20	102.25
„ „ v srebru	102.25	102.25
Avstrijska renta v glavi	123.15	123.10
„ „ v kronah	101.60	101.60
Kreditne akcije	352.43	352.43
London 10 Let.	119.65	119.65
Napoleoni	9.53 1/2	9.53 1/2
100 mark	1.75	1.75
100 itali. li.	45.10	45.10

Zobobol olajšujejo
zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani
(Dunajska cesta)
katere so bile odlikovane s Najvišjim priznanjem Nj. c. in k.
Via prejšnje gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinje
Stefanije
Steklenica velja 20 kr.

V najem

odda se hiša št. 92. pod Črnim kalom ob cesti, pripravna za gostilno ali prodajalnico, kakor tudi za kako drugo obrt. Natančneje izve se pri lastniku v isti hiši.

Spiritus sinapis compositus
ALGOFON.
Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatičnemu glavobolu, migreni itd.
Steklenica z navodilom stane le 20 nč.
ter se dobiva jedino le v lekarni
Praxmarer (Al due Mori.)
TRST — Piazza grande — TRST.
Paziti na ponarejanje.

Pouk na glasovirju

Učenka nekega odličnega profesorja bi poučevala začetnike v igri na glasovirju, bodisi po zasebnih stanovanjih, ali pa na lastnem domu. Povprašati je na uredništvu tega lista.

NAZNANILO.

Spodaj podpisani raznašalec lista „Edinost“ ki je zjedno URAR priporoča se toplo p. n. občinstvu za popravljanje vsakovrstnih nr. Udeni Friderik Colja, vratar hiše št. 8 via Solitario

ZELEZNIŠKI VOZNI RED.

Državna železnica. (Postaja pri sv. Andreju)
Od dne 1. maja 1897.

ODHOD:	
6.30 predp.	v Herpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
8.30 „	v Herpelje, Rovinj, Pulj.
4.40 popol.	v Herpelje, Divačo, Dunaj, Pulj in Rovinj.
7.30 „	v brzdovlak v Pulj, Divačo, Beljak na Dunaj
Lokalni vlak ob praznikih	
2.15 popol.	v Divačo.
DOHOD:	
8.05 predp.	iz Ljubljane, Divačo.
9.45 „	iz Pulja, Rovinja.
11.15 „	iz Herpelje, Ljubljane, Dunaja.
7.05 popol.	iz Pulja, Rovinja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „	brzdovlak iz Pulja, Rovinja.
Lokalni vlak ob praznikih:	
6.35 popol.	iz Divačo.

Tiskarna Gutenberg
tiskalnik ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13
TOVARNA ZA OBRITNE IN CONTO - KNJIGE
sistem „Patent Workmann Chicago“
Razširni zavod — Knjigovestvo.
priporočuje se za prijazne naročbe se zadržim primeru cen in točne postrežbe.
Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, roketverov v vsakem obseju, brošur, plakatov, cenikov, računov, memorandumov, okrožnic, papirja za liste in zavitek z napisom, naslovnih listov, jedlinih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fakture, Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjilnih, časno-zapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem razširnega (ortanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledic iz cinka za kopiranje itd.
Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika
Trst, Via delle Acque 5 — **ARNOLDO COEN** — Via delle Acque 5 Trst